

“En tot creient pot haver-hi sempre un agnòstic”

Francesc Torralba, autor de “Benaurances per a agnòstics” (Fragmenta)

CARME MUNTÉ
MARGALEF

Dos amics d'infància, el Francesc i el Guillem, es retroben en l'edat adulta i mantenen un diàleg epistolar al voltant dels grans principis de la proposta cristiana i, en concret, el text de les Benaurances. El Francesc és creient i el Guillem és agnòstic, i a través d'aquest diàleg fictici esdevenen una comunitat d'aprenentatge espiritual. Aquesta és la nova proposta editorial del filòsof i teòleg Francesc Torralba: *Benaurances per a agnòstics* (Fragmenta Editorial).

Tots dos personatges, el creient i l'agnòstic, són l'alter ego del Francesc Torralba?

En tot creient pot haver-hi sempre un agnòstic que fa preguntes i que planteja dubtes al voltant de les pròpies conviccions. El creient madur i adult és el que no fa trampa, és a dir, el que no ofega els dubtes (respecte del més enllà, la mort, Déu, la vida eterna...) sinó que permet que surtin, els escolta i mira de respondre-hi. Literàriament ho faig a través de dos personatges: l'un és el meu alter ego i per això li he posat el nom de Francesc, perquè no hi hagi dubte, i l'altre, que rep el nom fictici de Guillem, és aquest corcò, aquest despertador de preguntes.

El diàleg creient-agnòstic costa cada vegada més de trobar?

Cada vegada costa més, perquè ens tendim a atrinxerar i a tancar amb aquells que pensen, creuen i són com nosaltres. Configurem cercles tancats o bombolles separades les unes de les

Francesc Torralba és doctor en Filosofia, Teologia, Pedagogia i Història.

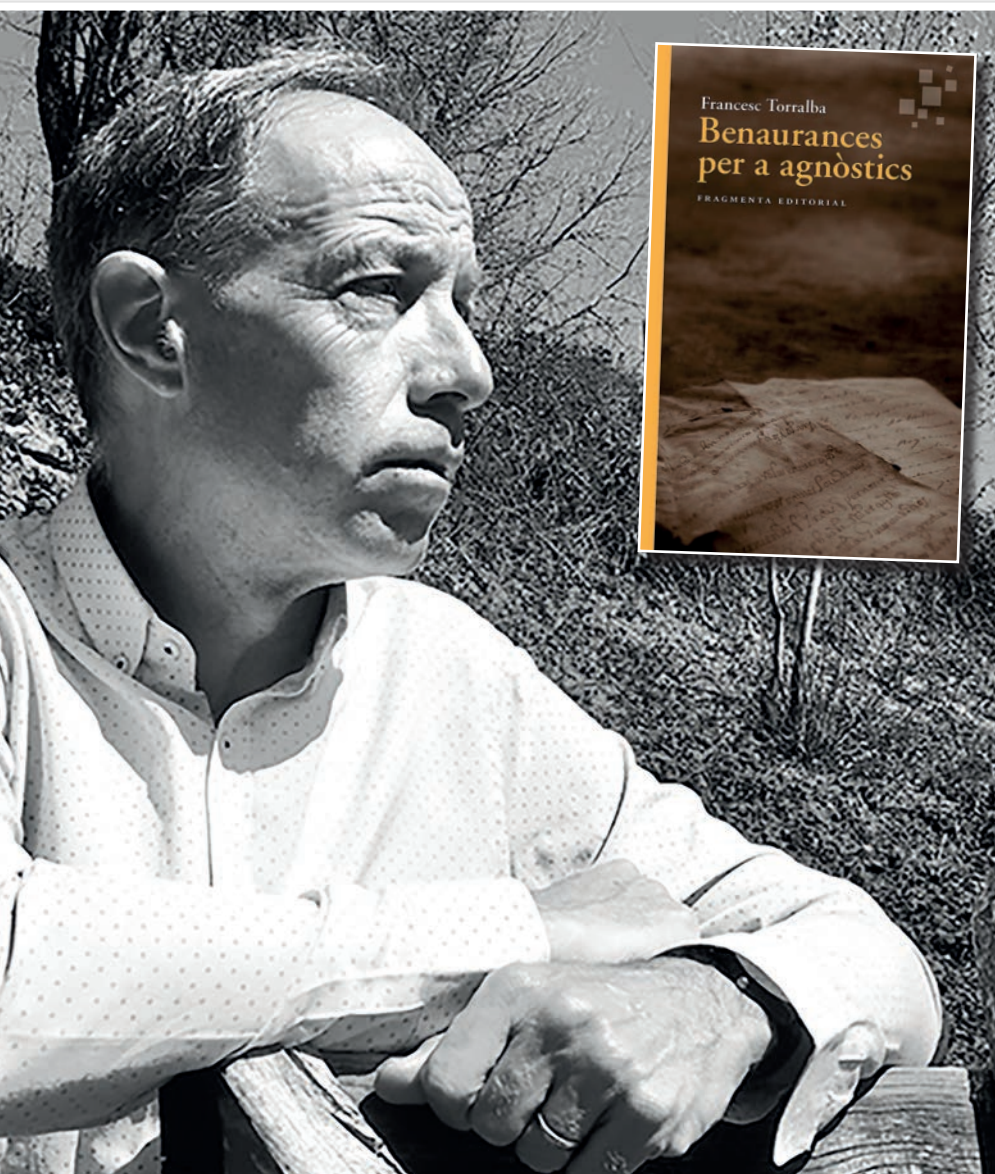

altres. El més interessant és crear un camp d'intersecció on trobar-nos, escoltar-nos i mirar de poder explicar allò que creiem. Pel que fa a les característiques d'aquest diàleg, cal evitar tant el paternalisme com l'arrogància. El papa Francesc diu que no hem de tractar l'altre com un territori a conquerir, o com un objecte a posseir, sinó com un interlocutor vàlid del qual podem escoltar i aprendre. Podem aprendre dels ateu i dels agnòstics, i ells poden aprendre de nosaltres, i això és una comunitat d'aprenentatge espiritual.

Les bombolles i els cercles tancats també es donen en l'àmbit universitari?

Malauradament observo que també en l'àmbit universitari hi ha bombolles molt tancades. Per exemple, les universitats catòliques, pontificies o d'inspiració cristiana acostumen a convidar professors, doctors, investigadors, conferenciant i escriptors

“L'experiència que estic vivint em porta a dir que és molt difícil trobar paraules de consol”

etiquetats com a catòlics. Això trenca l'esperit de la universitat, que hauria de ser un cenacle i un claustre on poguéssim tenir lloc un diàleg obert entre persones que no compartim els mateixos criteris. Això Benet XVI ho tenia molt clar, però ell també va patir l'experiència de ser rebutjat a la Universitat de la Sapienza. És una derrota del pensament quan no es deixa parlar algú en una universitat perquè té una ideologia determinada.

Trobar un consens entre agnòstics i creients sobre la felicitat, amb les Benaurances com a punt de reflexió. Aquest és l'objectiu del llibre?

Sí. El centre de gravetat és la felicitat. Com diu Aristòtil, "tot ésser humà, per naturalesa, desitja ser feliç". El meu alter ego, el Francesc, veu en les benaurances un programa de felicitat que emana de l'Evangeli però que certament és difícil: has de perdonar, has d'estimar, has de ser pobre, has de ser auster..., mentre

que l'altre personatge, el Guillem, prefereix uns altres camins de felicitat més prosaics. D'altra banda, hi ha una constatació molt interessant: en el cristianisme la felicitat perfecta no existeix en aquest món. Ara bé, els cristians tenim l'esperança de la felicitat plena en l'altra vida. En aquest sentit, l'Evangeli és un tensor que m'estira i que m'obliga a saltar cada vegada més amunt.

Com ressona en tu, que et trobes en un procés de dol per la mort del teu fill Oriol, la segona benaurança: "Benaurats els qui ploren: Déu els consolarà"?

Cal dir que els homes en particular som molt amputats emocionalment, plorem a porta tancada o corrent pels boscos, no plorem davant dels altres, i quan ho fem de vegades ens etiqueten de dèbils i febles. En canvi, l'Evangeli ens diu benaurats els que ploren, per tant, els que expressen allò que senten. Jesús va plorar, es va deses-

perar, això per a mi és molt important, perquè el fa molt genuïnament humà. És un crit de desesperació que pot compartir qualsevol ésser humà en un determinat moment de la seva vida. Aquesta experiència també forma part de la fe: tant l'experiència de l'abandonament com l'experiència d'abandonar-se en Déu.

Per què has volgut parlar obertament de l'experiència tràgica de la mort del teu fill?

En primer lloc, perquè a mi em va bé verbalitzar-ho. En segon lloc, perquè he vist que puc ajudar moltes persones a veure que una experiència d'aquest tipus es pot assumir i que és possible mantenir la serenitat. I, en tercer lloc, perquè de la mateixa manera que en molts aspectes personals no he tabuïtzat ni he censurat, en aquest cas tampoc no ho havia de fer. Jo, que m'he cansat de dir que la mort no pot ser un tabú, he de complir amb l'exemple.

Ho has fet en almenys dos llibres: *Plantar cara a la mort* i *Paraules de consol*. Modificaries o ampliaries algunes de les reflexions que hi formules? De fet, estàs treballant en un nou llibre.

Terapèuticament sempre m'ha anat molt bé escriure, però no tinc pressa a fer aquest nou llibre sobre el dol. Pel que fa als dos llibres anteriors, algunes coses sí que les canviaria, perquè ara ho visc en primera persona. És molt diferent veure la casa des de fora que des de dins. Quan vaig escriure *Paraules de consol* havia perdut éssers estimats, per exemple, el pare, però l'experiència que estic vivint ara em porta a dir que és molt difícil trobar *paraules de consol*. Avui el títol el posaria d'una altra manera. El que experimento és el límit del llenguatge, aquesta és la qüestió.

En el llibre *Paraules de consol* abordaves la dificultat que tenim tant de donar consol com de rebre'n. Com ho experimentes en pròpia persona?

No és fàcil, cadascú troba el seu consol. Sempre dic que la fe és un antídoto a la desesperació, però també és veritat que la fe, davant d'una experiència límit, sempre es posa a prova. Però és justament en el moment en què es posa a prova quan experimentes si allò que creus és de veritat o no. Per a mi la fe és una taula de salvació, com també ho són la comunitat, els altres, els textos que llegeixo, l'Evangeli, els Salms... ■